

Mika Seppälä

Appelsiiniyö

APPELSIINIYÖ

Mika Seppälä

© 2014

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN: 978-952-286-842-8

ALIINA

Aliina herää. Uni rapsahtaa lattialle kuin pieni perunastu. Hän avaa silmänsä. Juhannus. Kohta. Vihta ja saunanlämpö. Tuli. Kokko roihuaa pitkälle aamuyöhön, ja lopulta hiilloksessa voi paistaa makkaran tai pari. Hän kääntää päätänsä. Huoneessa ei ole valoa, musta rullaverho on tiukasti alhaalla, hän nousee ja nostaa sen ylös ja katsoo ikkunasta. Nurmikko ja oja sen takana naapuritilan peltoa, jolla lehmät syövät ruohoa tyytyväisinä. Parilla on utareliivit, ei hän niitä näe nyt, mutta on joskus nähnyt, lähempää.

Hän vetäisee aamutakin yöpaidan päälle ja kokeilee ovea. Se on vieläkin lukossa. Odottaisiko. Ei. Hän koputtaa oveen. Ei kuulu mitään. Sitten hän varovasti aukaisee suunsa.

- Amalia.

Kuluu hetki ja sen jälkeen kuuluu askelia. Avain kääntyy lukossa, sisar heilauttaa oven sepposen selälle ja katsoo häntä ilmeettömänä.

- Näin myöhään, Amalia sanoo.

- Mitä.

- Nukuit. Olen jo kauan odottanut kahvia että keittäisit.

Aliina hymyilee.

- Minä keitän.

Hän menee keittiöön ja laskee kannuun veden ja laskee sen säiliöön ja mittaa jauhot niin kuin sisar on

käskenytt. Ennen äiti keitti pannukahvia, säikäytti sen ja antoi laskeutua. Äiti, helakanpunainen esiliina aina päällä, aina jotakin tekemässä, jos ei muuta niin kutimensa kanssa äiti istui kiikkutuolissa ja teki nuttuja ja töppösiä syntymättömille lapsenlapsilleen.

Silloin Aliina muistaa, hän ei ollut ajatellut koko asiaa tähän asti, mutta nyt hän muistaa ja se on kuin salamanisku. Hän kääntyy Amalian puoleen.

- Onko mitään.
- Mitä.
- Onko sairaalasta soitettu.
- Ei ole.
- Meidän täytyy mennä sinne heti aamulla.
- Katsotaan, Amalia sanoo, ja sitä paitsi nyt on jo päivä.
- Mitä kello on.
- Katso itse.

Aliina katsoo. Yhdeksän. Tasan. Radiosta tulisivat uutiset, mutta se ei ole päällä. Amalia käärii sätkää ja kiroaa kun paperi halkeaa koneessa, ottaa uuden paperin ja saa lopulta valmiiksi, sytyttää sätkän tulitikulla ja sulkee silmänsä. Tuhkakuppi on ääriään myöten täynnä. Aliina menee pöydän tykö.

- Minä tyhjennän tuon.
- Palaa koko talo, eivät ole jäähtyneet vielä.

Kahvi on valmista. Aliina kattaa kupit pöytään ja Amalialle maitopurkin ja sokerin. Itse hän ei sitä voi käyttää.

- Verensokeri, Amalia sanoo ja menee laatikolle sätkäsuussa. Sekin on lukossa. Amalia avaa sen ja tulee ta-

kaisin mittarin kanssa, ja Aliina ojentaa sormensa, Amalia tuikkaa, ottaa verta liuskalle ja panee sen koeeseen ja katsoo kohta lukeman. Aliina ei edes kysy, ei ole kysynyt moneen vuoteen, koska hänen sairautensa on Amalian yksityisasia. Amalia tekee jonkin merkinnän kynällä pieneen vihkoon ja vie sen ja mittarin laatikkoon ja ottaa sieltä insuliinin.

- Piikki, Amalia sanoo.

Aliina riisuu aamutakkinsa ja antaa sen pudota lattialle ja nostaa yöpaidan helmaa ja vetää pikkuhousuja alaspäin. Amalia pistää.

- No niin. On sinustakin riesa.

Aliina kaataa kahvin kuppeihin ja Amalialle maidon ja kaksi palaa sokeria ja hämmentää lusikalla. Läikähtää lautaselle ja tuukille. Onneksi se on muovia, joka on nastoilla kiinni alareunasta.

- Anteeksi, Aliina sanoo ja hakee nopeasti rätin ja pyyhkii tarkasti. Amalia käärii uutta sätkää, antaa sokerin liueta ja sitten ryystää ahnaasti. Aliina empii hetken ja ehdottaa sitten varovasti.

- Niin se sairaala.

- Pystyssä on, Amalia sanoo.

- Mutta äiti, Aliina nostaa hieman ääntänsä.

- Eihän se mistään tiedä.

- Mistä sinä.

- Ole hiljaa.

Aliina tekee itselleen aamupalan. Aluksi tauti oli ruokavaliolla, sitten tableteilla ja lopulta lääkärin oli pakko ehdottaa insuliinia. Amalia oli kertonut hänelle kauhujuttuja siitä, kuinka ennen aikoina ihmiset kuolivat sokeritautiin, kun ei ollut lääkettä. Aliina oli val-

koinen. Hän ei halunnut tietää. Ei halua. Hän tekee sämpylää ja panee päälle jotain mitä kaapista löytää. Hän juo tuoremehua ja ottaa purkista vitamiinipillerin.

Se purkki ei ole lukkojen takana niin kuin tavallisesti kaikki tässä talossa on. Hän vilkaisee sisartansa, hän odottaa, että Aliina kaataisi lisää, Aliina tekee sen, kaikki tapahtuu yhteisestä hiljaisesta sopimuksesta, niin on ollut jo kauan, ja Aliinasta se on yhtä luonnollista kuin se, että aurinko nousee aamulla ja laskee illalla.

- Hae lehti, kuuluu pöydän päästä.

Aliina laittaa sandaalit paljaisiin jalkoihinsa ja nostaa aamutakin lattialta ja pukee sen uudestaan päällensä ja menee ripeästi laatikolle. Se on tyhjä. Aliina katsoo sisälle uudestaan. Tyhjä se on. Mitä hän sanoo sisarelle. Hän katsoo nopeasti ympärilleen. Ei näy ketään, hän raottaa varovasti naapurin laatikon kantta, sielläkään ei ole mitään, on haettu jo, hän huokaisee helpotuksesta, hän ei ole varas, mutta hän viivyttelöi pihalla hetken ja katsoo talolle. Amalia on ikkunassa ja katsoo häntä.

Hän palaa takaisin.

- Mitä sinä naapurin laatikoilla, Amalia sanoo.
- Kun ei ollut sitä... Aliina aloittaa.
- Minä taisin hakea sen jo, Amalia sanoo.
- Ja unohdit.
- Mitä se sinulle kuuluu.

Aliina kaataa kahvia lisää kuppiin puoleenväliin. Lopu täytyy säästää sisarelle. Hän juo nestettä kuin pieni hiiri. Lopuksi hän virauttaa oman kuppinsa raanan alla

ja panee sen kaappiin. Hän menee huoneeseensa ja pukeutuu nopeasti väliin tummiin housuihin ja tummaan t-paitaan kun on saanut rintaliivit päällensä. Hän panee vielä tummat sukat jalkaansa, jos vaikka sinne sairaalaan, ei sinne sovi kirkuvat värit, ei nyt kun äiti...

Aliina pistää suunsa tiukaksi viivaksi ja räpyttelee silmiään pari kertaa. Hän on itkunsa itkenyt. Sen jälkeen kun äiti ensiksi sekoitti suolan ja sokerin, sitten jätti levyjä päälle, sen jälkeen, kun äiti alkoi sekoittaa heidän nimiänsä ja alkoi puhua isästä niin kuin tämä vielä olisi elossa. Aliina itki yöt. Hän menettää äidin. Äidin mahaan työnnetään tuubista letkulla ruokaa. Äiti on vuoteessa suu auki. Äiti katsoo välillä häntä kiinteästi niin kuin tuntisi. Mutta ei äiti kuitenkaan tunne. Ei enää koskaan.

Amalia on keittiössä takki päällä ja roikottaa autonavaimia käsissään.

- Eikö sitä sitten haluta kuitenkaan.

- Mitä.

- No sinne sairaalaan.

Aliina toimii nopeasti kuin sähköiskun saaneena. Hän ei tarvitse takkia, ulkona on niin lämmin ja aurinko paistaa täydeltä terältäään.

Hän menee auton tykö ja nojaa siihen ja antaa kasvoille tulla hieman valoa. Hän odottaa aikansa. Missä sisar on. Hän menee takaisin sisälle. Amalia lukee lehteä vilkaisematta häneen.

- Eikö meidän pitänyt sinne sairaalaan.

- Luen ensin kuolinilmoitukset, onko mitään sopivia värssyjä äidille.

- Ei äiti vielä ole kuollut.
- Mistä sen tietää.
- Olisivat ne soittaneet sieltä.
- Olisivatko. Niillä on kiire. Kerrankin samana päivänä kuoli neljä. Ei niillä ole silloin aikaa turhaan puhelimessa juoruta.

Amalia taittaa hitaasti lehden.

- Ei löytynyt, hän sanoo, täytyy tyytyä siihen herra on minun paimeneni ja miten se sitten meni.

He menevät autoon. Amalia ajaa ensiksi kioskille ja menee sisälle ja jättää Aliinan penkille istumaan. Amalia tykkää ostaa arpoja ja lotota. Sitten se pelaa hedelmäpeliä aikansa. Niin kauan kunnes häviää kaiken. Amalia tulee takaisin. He ajavat sairaalalle, Amalia ohjaa suoraan oven eteen, vaikka kauempana olisi parkkiruutuja. He nousevat ylös. Liukuovet avautuvat, sitten oikea ovi ja portaat alas ja toinen ovi vuodeosastolle. ”Ole hyvä äläkä tuo osastolle voimakkaita tuoksuja” lukee ovesta. Amalia lähtee kohti äidin huonetta mutta Aliina jää tiskille ja katsoo sairaanhoitajaan, joka nostaa papereista päänsä.

- Miten... hän aloittaa, miten meidän... meidän äiti.

Sairaanhoitaja pitää pienen tauon.

- Hänen vatsaruokintansa on lopetettu ja aloitettu pelkkä nesteytys. Sitten hänelle on jouduttu vielä jouduttu laittamaan happimaski.

Aliina tuntee, kuinka polvet lyövät loukkua. Ei nyt. Ei nyt.

- Mikä on ennuste.

- Sitä ei voi varmuudella sanoa. Mutta kyse taitaa olla muutamasta päivästä.
- Anteeksi.
- Niin.
- Että tulin kysymään.
- Sitähän varten me täällä olemme. Mutta voit ihan rauhassa mennä katsomaan. Lääkäri kävi kierrolla ja totesi, että sydän toimii vielä suhteellisen hyvin.
- Kiitos.

Aliina koittaa pitää ryhtinsä ja kävelee suoraan huoneeseen, jossa äiti on yksin, ei ole petikavereita, eikä hänestä petikaveriksi olisikaan. Aliina katselee ikkunasta ulos.

- Tulee vielä ukkonen, sisar sanoo.

Aliina katsoo äitiä. Äiti hengittää nopeasti, naamari on jotakin kirkasta muovia, tipasta menee letku äidin käteen. Äidin tukka on rasvainen. Aliina ottaa tuolin ja menee vuoteen viereen istumaan ja alkaa silittää äidin poskea. Kohta kylmä, Aliina ajattelee. Ei vielä. Ei vielä. Hän ottaa kätensä pois, istuu siinä vain ja katsoo. Amalia on yhä ikkunassa.

- Varmasti tulee. Sano minun sanoneeni. Eiköhän tuo ole nähty jo.
- Minä vielä istun.
- Jäät kyydistä, Amalia sanoo ja kääntyy äkkiä lähtee huoneesta pois.

Aliinalle tulee hätä. Hänen on pakko mennä sisarensa perään ja hän nousee tuolilta ja vielä ovella hätäisesti yrittää hymyntapaista ja sanoo hei hei ja vilkuttaa. Hän melkein juoksee käytävän mutta ei näe Amaliaa enää

missään, sitten hän tosissaan juoksee portaat ylös ja ulos ja näkee kuinka auton perä loittonee hänestä kauemmaksi. Kotiin on monta kilometriä.

- Täytyy kävellä, hän sanoo itsekseen.

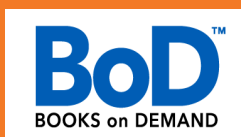
- Minkä sille voi, hän jatkaa, jos saisi kyydin joltakin, mutta kun ei kehtaa pyytää.

Joku menee ohi ja katsoo kummastuneena hänen monologiansa. Hänellä on nyt aikaa. Hän tietää mitä hän tekee. Hän menee takaisin äidin luokse. Yksin. Ilman Amaliaa. Hän puhelee äidille ja muistelee hänelle menneitä aikoja. Jospa äiti sittenkin kuulee. Kuka on todistanut että ei. Kuka tuntee ihmisen aivot läpikotaisin. Ei kukaan. Eikä tule tuntemaan. Yksin Jumala.

Äidin suu on auki ja hänen hengityksensä on nopeata. Aliina pitää hellästi kättä äidin kädellä ja päättää ettei hän sano mitään. Ei äitikään sano. Hän ajattelee. Sitä kautta hän pääsee äidin ajatuksiin, sillä hän tietää, että hän on tuolla jossakin tuon melkein elottoman kuoren sisällä. Aliina ottaa kätensä pois ja panee sen ristiin toisen käden kanssa ja alkaa rukoilla:

Rakas äiti. Minä tässä. Minä olen kovin itsekäs, kun haluaisin, että sinä pysyisit tässä maailmassa iäti. Minä tiedän, että sinä kärsit, ja kun sinun vuosien tuskasi on lopulta ohi, sinä pääset taivaaseen ja odotat minua siellä. Niin ja Amaliaa. Minä ymmärrän, että Amalialla on vaikeaa, mutta joskus häntä on vaikea sietää. Siitä asti, kun isä kuoli, sai sen sydänkohtauksen, ja sinä päivänä kaikki muuttui. Amaliasta tuli jo-

Tarina kahden sisaren sietämättömästä
suhteesta

www.bod.fi